

Polska wieś rozwija się najszybciej spośród wszystkich jednostek samorządu terytorialnego (JST). W ubiegłym roku przeciętny dochód własny (bez subwencji i dotacji) polskich gmin wiejskich zwiększył się o prawie 6 proc., przekraczając tym samym 1,4 tys. zł na osobę. Dla porównania – w gminach miejskich i miejsko-wiejskich dochody wzrosły o niespełna 4 proc. Gminy wiejskie pełnymi garściami korzystają ze środków unijnych. W odróżnieniu od miast czy gmin miejskich, gdzie dochody z UE spadły, wsie pozyskały o niemal 12 proc. więcej pieniędzy.

Gminy wiejskie najszybciej zredukowały też swoje zadłużenie, które w 2015 r. spadło o ponad 4 proc. Średni wskaźnik zobowiązań w stosunku do dochodów na wsiach nieznacznie przekracza 25 proc. i jest najniższy wśród wszystkich samorządów. Z drugiej strony, podobnie jak w innych JST, widać wyraźny zastój w inwestycjach. W porównaniu z rokiem 2014 spadły nie tylko wydatki majątkowe na mieszkańca, ale też wydatki na transport, kulturę czy środowisko.

LIDERZY ZNAD MORZA

Najbardziej efektywne gminy wiejskie to przede wszystkim kurorty turystyczne. W naszym rankingu na pierwszym miejscu znalazła się nadmorska Krokowa z powiatu puckiego. Dochody własne gminy zwiększyły się o prawie 26 proc., do przeszło 2,6 tys. zł na mieszkańca. Krokowa jest też liderem w pozyskiwaniu środków unijnych. W ubiegłym roku dochody z UE na mieszkańca sięgnęły 3 tys. zł. Warto dodać, że unijne wsparcie ciągnie w górę inwestycje. Tu również Krokowa znajduje się w czołówce. Wydatki majątkowe na mieszkańca przekroczyły tu 5 tys. zł wobec niespełna 1,4 tys. zł w roku 2014. To najwyższy wzrost – nie tylko w rankingu wsi, ale też w naszym zeszlotygodniowym zestawieniu gmin miejskich i miejsko-wiejskich.

Na drugim miejscu znalazł się inny nadmorski kurort – Mielno, jedna z najbogatszych gmin wiejskich w Polsce. Dochód własny na mieszkańca zwiększył się w ubiegłym roku o 14 proc., do blisko 6,8 tys. zł. Ale niewykluczone, że już w 2017 r. Mielno zniknie z rankingów gmin wiejskich. W ubiegłym roku władze gminy rozpoczęły bowiem procedurę nadania Mielnu statusu miasta, włączając w jego obręb pobliskie Unieście. Ten krok ma przyciągnąć inwestycje i zwiększyć atrakcyjność miejscowości.

Wysoką trzecią pozycję w rankingu ma też Ustka, gdzie dochód własny na mieszkańca zwiększył się o 30 proc., do blisko 3,9 tys. zł. W ubiegłorocznym rankingu Ustka również znajdowała się w ścisłej czołówce. Na przeciwległym biegunie jest Aleksandrów w województwie lubelskim, gdzie dochód własny na mieszkańca nieznacznie przekracza 480 zł.

Polskie wsie rozwijają się najszybciej spośród wszystkich JST, ale to tu występuje też największe rozwarstwienie dochodów. Wśród najzamożniejszych regionów znajduje się Pomorze Zachodnie z dochodami na mieszkańca w wysokości 2,3 tys. zł. W ubiegłym roku

Gminy wiejskie pełnymi garściami czerpią ze środków unijnych. Wsie pozyskały o niemal 12 proc. więcej pieniędzy niż miasta i gminy miejskie

Krokowa z powiatu puckiego to jedna z najprężniejszych gmin wiejskich w kraju

w tym regionie zanotowano największy, bo prawie dziesięcioprocentowy wzrost. Na drugim miejscu jest Dolny Śląsk z dochodami przekraczającymi 2 tys. zł. Z kolei najniższe dochody mają lubelskie wsie. To jedyny region w naszym zestawieniu, gdzie średni dochód nie przekracza 1 tys. zł.

ZASADY RANKINGU

Na podstawie danych finansowych wszystkich gmin w Polsce stworzyliśmy ranking, w którym pod uwagę wzięliśmy poziom dochodów własnych i nakładów inwestycyjnych przeliczonych na jednego mieszkańca w dwóch ostatnich latach oraz ich dynamikę. Od lat najbogatszą gminą w kraju jest liczący ponad 5 tys. mieszkańców Kleszczów w województwie łódzkim, gdzie podatki płaci między innymi kopalnia węgla Bełchatów. Średni dochód własny (bez dotacji i subwencji) na mieszkańca przekracza tu 46,7 tys. zł. W naszym rankingu Kleszczów znalazł się jednak poza pierwszą pięćdziesiątką, gdyż dynamika wzrostu przychodów była tu słabsza niż w roku poprzednim.

Ważnym kryterium było też zadłużenie. Premiowaliśmy gminy, w których wskaźnik zadłużenia zawierał się w przedziale 30–45 proc. Dodatkowo sprawdziliśmy, jak samorzady radziły sobie z pozyskiwaniem środków unijnych w dwóch ostatnich latach. Analizie poddane zostały również wydatki na transport, środowisko i kulturę. Każdy parametr miał określone wagi punktowe, przy czym wyżej premiowaliśmy dokonania z roku 2015. Suma punktów (łącznie do zdobycia było ich 23) wszystkich pozycji wyłoniła zwycięzcę. <

© Wszelkie prawa zastrzeżone

ZDJĘCIA: IZBEK P&P

POZ.	Nazwa WOJEWÓDZTWO	RANKING PKT / Dochody własne na mieszkańca 2015 w PLN	Wydatki majątkowe na mieszkańca 2015 w PLN
1	KROKOWA POMORSKIE	21,2 / 2638,6 5020,9	26 WIELKA WIEŚ MAŁOPOLSKIE 18,4 / 2619,6 2842,2
2	MIELNO ZACHODNIOPOMORSKIE	21,0 / 6772,9 2499,2	27 CEDRY WIELKIE POMORSKIE 18,3 / 1966,5 1607,0
3	USTKA POMORSKIE	20,7 / 3898,1 1810,8	28 MŚCIWOJÓW DOLNOŚLĄSKIE 18,3 / 2068,0 2935,2
4	USTRONIE MORSKIE ZACHODNIOPOMORSKIE	20,4 / 6359,7 2781,9	29 OŻAROWICE ŚLĄSKIE 18,2 / 3500,2 3135,4
5	GAWORZYCE DOLNOŚLĄSKIE	20,3 / 1856,0 1951,2	30 WIĄZOWNA MAZOWIECKIE 18,2 / 2671,6 1272,0
6	RZAŚNIA ŁÓDZKIE	20,0 / 8200,8 2235,1	31 STAWIGUDA WARMIŃSKO-MAZURSKIE 18,1 / 3692,4 1146,9
7	MIELNIK PODLASKIE	20,0 / 6189,1 5020,9	32 GRÓDEK PODLASKIE 18,1 / 1524,8 1588,0
8	OLAWA DOLNOŚLĄSKIE	19,9 / 2735,0 1644,7	33 RASZYN MAZOWIECKIE 18,0 / 3002,9 900,6
9	SULMIERZYCE ŁÓDZKIE	19,8 / 4886,8 4929,3	34 CZEREMCHA PODLASKIE 18,0 / 2661,8 2139,4
10	ŚLUPSK POMORSKIE	19,5 / 3090,5 1922,8	35 WALIM DOLNOŚLĄSKIE 17,9 / 1752,6 1547,5
11	WIELISZEW MAZOWIECKIE	19,4 / 2783,5 1675,4	36 PUNSK PODLASKIE 17,9 / 1516,9 1078,7
12	POSTOMINO ZACHODNIOPOMORSKIE	19,4 / 3491,6 1812,1	37 CEKCYN KUJAWSKO-POMORSKIE 17,9 / 1392,2 1232,0
13	TERESIN MAZOWIECKIE	19,3 / 3510,1 1500,6	38 RUDNA DOLNOŚLĄSKIE 17,9 / 4558,8 1125,9
14	DUBICZE CERKIEWNE PODLASKIE	19,2 / 2146,2 1675,9	39 DOBRA SZCZECIŃSKA ZACHODNIOPOMORSKIE 17,8 / 2865,6 1422,1
15	SUCHY LAS WIELKOPOLSKIE	19,2 / 5506,0 1407,3	40 PAŁECZNICA MAŁOPOLSKIE 17,8 / 2696,1 2641,1
16	ŁĘKAWICA ŚLĄSKIE	19,2 / 1820,9 1499,4	41 BĘDZINO ZACHODNIOPOMORSKIE 17,8 / 2276,6 1231,4
17	PSARY ŚLĄSKIE	19,1 / 2727,6 1029,2	42 NIEPORĘT MAZOWIECKIE 17,8 / 3289,1 1624,4
18	DYGOWO ZACHODNIOPOMORSKIE	19,0 / 2140,3 1334,3	43 TUCHOMIE POMORSKIE 17,7 / 1821,7 887,1
19	PSZCZEW LUBUSKIE	18,9 / 2945,1 1712,3	44 BRAŃSK PODLASKIE 17,7 / 1917,2 2726,1
20	NAREWKA PODLASKIE	18,9 / 3350,7 1468,1	45 CHELM ŚLĄSKI ŚLĄSKIE 17,7 / 3508,1 876,4
21	UŚCIE GORLICKIE MAŁOPOLSKIE	18,8 / 1747,9 797,9	46 PLUŻNICA KUJAWSKO-POMORSKIE 17,7 / 1739,2 3272,7
22	CIASNA ŚLĄSKIE	18,7 / 1910,0 1732,6	47 LUBOMIA ŚLĄSKIE 17,7 / 3128,6 1664,0
23	INOWŁÓDZ ŁÓDZKIE	18,6 / 2225,9 1851,1	48 KIJE ŚWIĘTOKRZYSKIE 17,7 / 1654,4 2451,5
24	HORYNIEC-ZDRÓJ PODKARPACKIE	18,5 / 1520,6 1932,9	49 TARNOWO PODGÓRNE WIELKOPOLSKIE 17,6 / 5490,0 1134,7
25	KOBIERZYCE DOLNOŚLĄSKIE	18,5 / 6161,7 2784,7	50 RZECZYCA ŁÓDZKIE 17,6 / 1579,5 996,7